

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . 4 frt. Negyed évre . . . 1 fr.
Fél évre . . . 2 frt. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket úgy a kiadóhivatal, mint a »Reiter-
ügynökség Budapesten jutányosan vesz fel.

A kiadásért felelős a szerkesztő:

HEGYI ANTAL.

SZERKESZTŐSEG:

Csongrád, Templomtér 91. szám, hová a lap szellemi
részét illető minden közlemény intézendő.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magfár-utca 41. szám, hová az előfizeté-
sek, hirdetések, közlemények intézendők.

Elvadult erkölcsök.

Mialatt a kormány a polgári há-
zasság és polgári anyakönyvek be-
hozatalát célzó politikájának bizal-
mat szazattat megrendelés útján a
törvényhatóságokkal, Budavár ha-
gyományos esendjét rémes eset za-
varja fel, mely lázas izgatottságba
hozta az egész országot, sőt a hir
az ország határain túl is megdöb-
bentőleg hatott.

Folyó hó 10-én délben ugyanis
merénylet történt az ország legelső
főpapjának, Vaszary Kolos eszter-
gomi bibornok-érsek, az ország her-
cegprimásának élete ellen, s ha az
isteni gondviselés úgy nem intézi
az ő csudálatos utait, hogy a fő-
pappnak szánt öt halálos késszurást
a főpapi magán titkár, Kohl Medárd
benzés szerzetes, saját testével fogja
fel, az ország közszeretben és tisz-
teletben álló főpapja áldozatul esik
a leggyalázatosabb merényletnek.

A dolog úgy történt, hogy a bi-
bornok-érsek budavári igénytelen
hajlékában minden hétfőn déltáj
kihallgatást szokott adni, melyre a
mult hétfőn Csólics Mihály rácz
származású, volt primási pinczemes-
ter is jelentkezett azért, hogy mert
az új primás alatt hűtlensége miatt

állásából elbocsátatott, kérvényt ad-
jon be a főpaphoz, hogy őt fogadja
még egyszer kegyébe s helyezze
vissza előbbeni állásába.

Kohl Medárd titkár vezette a kér-
vényezőt a hercegprimás elé, ki
atyai jóindulattal hallgatta végig
hosszas panaszát s átvevén írásos
kérvényét, megígérte neki, hogy
meg fogja ügyét vizsgálni.

A nekivadult ember azonban azon-
nali választ követelt, s mialatt a
primás az átvett irással a belső
szobája felé indult, a feldühödött
kérvényező utána akart rohanni, s
mert a primási titkár útját állotta,
kirántott késével ezen ejtett őt ha-
lálós sebet.

A letartóztatott gonosztevő a viz-
sgáló bíró előtt épen nem esinált
belőle titkot, hogy ama késszurások,
melyeket a titkár öntestével hősie-
sen fölfogott, az agg primásnak voltak
szánva, hogy őt, mint kenyerének
vélt elvívójét, az élők közül eltegye.

És hogy mily megfontolva haj-
totta végre gonosz szándékát, eléggé
sejteti azon körülmény, hogy zse-
bében levélkét rejtegetett, melyben
esaladját az esztergomi főkáptalan-
nak és az új primásnak gondosko-
dásába ajánlja.

A lapok szörnyű fölháborodással
irnak a rémitő esetről, — a mint
hogy meg is kell attól borzadnia min-
den jó léleknek, — a nélkül mégis,
hogy figyelemre méltatnák annak
lélektani okait.

Mi az esetben a vallásosság meg-
fogyatkozásának és az erkölcsök el-
vadulásának látjuk kiáltó jelenségeit.

Fráter György esztergomi érsek
meggyilkoltatása óta (1551. decz.
17-én) a mai napig nem mutat fel ese-
tet a magyar történelem, hogy valaki
a széles magyar hazában főpapja el-
len emelte volna fel gyilkos szándék-
kal kezeit. S valóban óriási vadság is
kivántatik ahhoz, hogy valaki azon
szándékkal lépjen főpapja elé, hogy
kését annak szívében megforgassa.

Ezt a vadságot, mely ellentétben
áll az emberi természettel, nem le-
het máshonnan kimagyarázni, mint
az Istenben való hit s az ezen ala-
puló erkölcsök teljes megfogyatko-
zásából; mert ha nem retteg a bü-
nös azon igaz bíró kérlelhetetlen
büntetésétől, a ki testet és lelket a
gehenna tüzére vetheti, nincs tovább
semmi erő és hatalom, mely fék-
vesztett indulatainak gátat vethetne.

A hol nincs Istenben való igaz
hit, ott eltompul a lelkiismeret szó-

T Á R C Z A.

Hock János

országgyűlési képviselő szent beszéde

Csongrádon 1893. április 2. — Gyorsírással jegyzette:

Bába Imre gymn. VI. osztálybeli tanuló.

(Folyt.)

Midőn Krisztus föltámadt, bebizonyította
isteni eredetét. De most, midőn XIX. száz
év választ el bennünket Krisztustól, mikor
az Üdvözítő itt a földön járt, most, XIX.
száz év után, midőn a természettudomány
megismerteti nagy vívmányait a világgal,
sok szív nem hisz Krisztus istenségében.
Oh! hány embert találhattok, ki nyíltan
bevallja, hogy ő csudákat nem hisz, mert
még egyetlen csudás eseményt
sem látott, r e n d k i v ü l i dolgot nem ta-
pasztalt. Édes atyámfiai! A csuda oly rend-
kívüli esemény a természetben, melyet az
Isten végtelen hatalmának és mindenhatósá-
gának nyilvánítása végett hoz létre. Mert
hogy a mi eszünk teljes világosságban lássa
a dolgokat, lelkünknek isteni bizonyoságra
van szüksége, hogy a csuda csakuégyan Is-

tentől ered. Sok ember van, ki isteni ta-
noknak hirdeti a saját bölcsességét.

Krisztus földi életében istenségének leg-
fényesebb bizonyítékát adta nemcsak azon
tények által, melyekkel az igazságot hir-
dette és a melyeket a világ még ma is hisz,
hanem különösen azon csudák által, melye-
ket lépten-nyomon művelt. Hogy pedig Krisz-
tus csudákat tett, ezzel még tán nem lenne
istensége valósággal bebizonyítva, de az ál-
tal, hogy azon csudát végbevitte, melyet
emberi erő azelőtt még az istenség segítség-
ével sem tudott soha teljesíteni, hogy t. i.
a legnagyobb rossz, a halál felett győzedel-
meskedett, ez által — mondom — tisztán
előttünk áll istensége.

Ha tán még nem lenne elég a szent
könyv bizonyosága, azt hiszem elég a sok
vértanu, kik vérükkel pecsételték meg szent
meggyőződésüket, kik gyakran keresztre
feszítették, keserű halált szenvedtek és a
kinok között erősítették meg hitüket és a
kik a legnagyobb szenvedések dacára bát-
ran kimondották: mi Krisztusban hiszünk!
Hát ez emberek tanuskodása nem érdemel
annyi hitelt, mint azon egy ember tagadása,
ki nem meggyőződésből beszél, hanem csak

azért, mert a szíve rossz? Hanem atyámfiai!
a mai világban bizonyára több hitelt talál
az ilyen elbizakodott, eltévelyedett ember
beszéde, mert ez jobban tetszik az emberi
elmének.

De vegyük például, hogy ma is egy
haldokló ember vallomása a törvényszék
előtt eskü hitelességével bír, mert ki téte-
lezné fel, hogy egy ember, kit még csak
pillanatok kötnek az élethez, hazudjék? Egy
haldokló ember vallomása, bármily gonosz
volt is életében, bizonyára esküvel ér fel.
Hát akkor e szent életű, jámbor emberek
vallomása, haláluk óráján tett bizonyosága
nem volna hitelt érdemlő?

Krisztus egy szavával betegeket gyó-
gyított meg, háborgó tengert csillapított le,
halottakat támasztott fel és több más csu-
dalatra méltó dolgot művelt. Hogy pedig e
csudákat végbevitte, világos bizonyítéka an-
nak, hogy isteni erő lakozott benne. A csu-
dák csak nekünk felfoghatlanok; Isten előtt
nem rendkívüli dolog a csuda. Hát rendki-
vüli dolog-e előttünk, hogy a fazekas, vagy
szobrász a holt anyagból keze munkájával
és lelke művészetével oly nagyszerű dolgokat
hoz létre? Hát csudálatos ez előttünk? Bi-

zata, mely bennünk az Isten szavát képviseli. Meglazulnak a családi élet kötelei, elzúll az emberi társadalom és fenekestől fordul föl az erkölcsi világrend, mely az országok és trónok egyedüli biztos védbástyája.

A hit kötelei nélkül, mint a nagy francia forradalom története tanulságosan bizonyítja, nincs az a vadállati kegyetlenség, melyre az erkölcsi mivoltából kivetkezett ember képes nem volna, mert Istenben vetett hit nélkül nem bírja az ember elviselni az élet nyomorúságait, a létért való küzdelmet, hanem az erőszak fegyvereihez nyúl, hogy azokkal szerezze meg magának az önfentartás eszközeit.

Ezen lélektani következményeket látjuk mi az előadott szörnyű esetben szembeszökőleg kidomborodni és mégis a mai állami kormányzat csupán megtévedt taktikából kézzel-lábbal a vallásos hit lerontásán dolgozik és ez által akaratlanul is utját egyengeti egy beláthatlan következményű veszélynek, mely okvetlenül a közerkölesítés, a társadalmi rendezés alapján elfajulására vezet.

A szabadelvűség czime alatt akarja hozzánk plántálni a francia forradalom leányát, a polgári házasságot, mely az ország népének ugyan nem kell, nincs is rá előkészítve, sőt nagy rázkódások, a vallásos hit megrendülése nélkül, be sem lehet hozni, csak azért, hogy az erkölcsi alapot nélkülöző többség a hatalmat továbbra is megtarthassa.

S mivel ennek a tervnek püspökeink ellene mondtak ép azon veszélyekre való tekintetből, melyek ezen indokolatlan ujtás folytán népünk vallásos hitét fenyegetik, a vallásügyi miniszter az országház-

ban kihívólag leleplezte és pelen-gére állította a kath. püspöki kart, tehát azon püspököket, a kiket a hatalom, mint Csongrádon is tapasztaltuk, kortes eszközöknek használt fel a maga czéljaira.

Csuda-e aztán, ha a nagyok példájából a kicsinyek is okulnak? Ha akkor, mikor Csáky vallásügyi miniszter erkölcsileg akarja a püspököket tönkre tenni az országházban, Csólics Mihály, a hűtlen sáfár, megfeljogosítva érzi magát boszúja által arra, hogy kését a primás szívébe merítse?

Azért a fölmerült szörnyű esetről mi azon hasznos tanulságot vonjuk le, hogy hagyja meg az ország a nép vallásos hitét a maga érintetlen tisztaságában s hivatlan ujtásokkal ne rendítse meg annak alapjait; mert ez a vallásos hit az erkölcsi rend alapja, a trónok támasza és az országok védbástyája.

Abból a valláserköleszi háborúból, melybe a hatalmasok akarják most taktikából a mi kis poliglott (soknyelvű) országunkat dönteni, a hatalmas Németcsászárság már régen kiábrándult, még pedig keservesen, a császár élete ellen intézett kétszeres merénylet árán ábrándult ki!

A merénylet fakasztotta ártatlan vér nálunk is kicsordult. A legfőbb ideje tehát, hogy föleszméljünk erkölcsi bajainkban és lássuk a veszedelmet, mely elnyeléssel fenyeget. A baj gyökeres orvoslást igényel, tehát azt ne a polgári házasság kuruzsló szereivel, hanem az emberi szív gyógybalzsamával, a vallásos hit ápolásával gyógyítsuk, mely egyedül képes az emberi lélek vadi indulatait megszelidíteni.

Ezredéves kiállítás. A kiállítási területen egyesek által létesítendő pavillonok és egyéb építkezéseket illetőleg már most élénk az érdeklődés. Minthogy pedig a kiállítási terület végleges megálapítása előtt a kiállítási főépületeken kívül a magán-épületek és pavillonokra nézve is kellő tájékozással kell bírnia a kiállítási országos bizottságnak, az igazgatóság felkéri mindazon társulatokat, testületeket, czégeket és magánosokat, kik és a melyek a kiállítás czéljaira szolgáló pavillonokat és egyéb építkezéseket, úgy nemkülönbön kávéházakat, vendéglőket és efféléket terveznek, hogy ebbeli szándékukat az épület rendeltetésének és alapterületének megjelölésével a kiállítás igazgatóságával, folyó évi április hó 30-ig közölni sziveskedjenek.

A primás elleni merényletről a „Magyar Ailam“ című, budapesti nagy kath. napilap, mely az ország kath. ügyeit mindenkor helyes szempontból szokta volt bíráltni, április 12 én megjelent számában a következő feltűnést keltő sorokat közli:

„A szomorú esetnek előzményeit nem kutatjuk, de kérünk mindekit, a kit illet, vonják le a megdöbbentő esetről az erkölcsi tanulságot, mert a seb ma már nyiltan szól, hogy az új rendszer, az áldott emlékü Simornak (Vaszary elődje volt a primási széken. Szerk.) rendszerével való szakítás sem erkölcsi, sem anyagi kincseket nem tud felmutatni, keserit, gyilkos merényletekig keserit a nélkül, hogy használna. Az a megmagyarázhatatlan elleuszeny, mely a boldogult Simornak minden emberét, még a szolgálókat sem kimélte, bizonyára legmesszebb áll az ő szerető szívéből ismert, jóságért tisztelt bitorostól, (Vaszarytól. Szerk.) sőt még környezetétől is. Ezt az ellenszenvet kívülről léha hizelgők csempésztek be a hírlapokba és az új intézőkbe, de immár a harmadik évnek szomorú tapasztalata mutatja, hogy az új rendszer nem mindig egy a jó rendszerrel. Soká hallgattak a katolikusok, visszatartá őket a nyilt panasztól a bitoros főpap iránt való tisztelet, de midőn e téves rendszer még a hercegprimás életét is kockára teszi, az igazságérzet eltűnt a hallgatástól. Kérjük azért a bitoros herceget, fogadja a hozzá egyenes szívvvel, igazmondással, de igaz tisztelettel közeledő egyházi férfiakat, Válogassa tanácsosait azok közül, kik egy oly oszlopot érdemlő, egyházi nagyság mellett szerezték tapasztalásukat, a minő volt a mi dicső, feledhetlen, örökké siratott Simor Jánosunk, kinek követése nem lealázó, hanem csak fölemelő lehet bármily egyházi férfira. Ha az Isten e megpróbáltatás árán is, de visszavezeti az egyház kormányába Simor Jánosnak szellemét, a kihullott vér áldására lesz a magyar katolicizmusnak.“

zonyára, de nem csuda! Hát nem használhatja-e fel az Isten tetszése szerint a természet erőit? Nincs-e minden hatalom az ő kezébe letéve? Nem rendelkezhetik-e ezek felett ép úgy, mint a fazekas az agyagot tetszése szerint gyurja, idomítja a legkülönbözőbb alakká?

És csakugyan a csudák valóságában az emberi szív egy percig sem kételkedhetik. Lássunk például egy esetet. Egyik családtag veszélyes betegségbe esett és azon pillanatban, midőn már-már elszakad keblünkről, kit az életnek neveltünk, bizalmunkkal nem fordulhatunk máshoz, mint a leghatalmasabb Istenhez, az élet és halál urához, mert az orvosok már lemondtak a reményről. Egy anya egyetlen gyermeke halálos beteg. Az orvosok megmenthetlennek nyilvánítják. Az anya kétségbeesésében az oltár elé borul és összetett kézzel könyörög az Istennek, mentse meg'egyedüli reményességét! Az orvosok komoly arccal mondják neki, hogy a könyörgés mind hiábavaló, mert az Isten csudát nem tesz. Ha most kérdeznének, az anya igaz szívből ezt fogja mondani: Én nem tudom, történnek-e csudák, vagy nem; csak azt tudom, hogy a szeretet és

hatalom Istene lehetetlen, hogy irgalmasan csudát ne műveljen ily nagy könyörgés és fájdalom láttára! És a szív gondolatai csakugyan mindig igazak, míg az értelem sokszor a hamisság útja. Lelkünkben azonban van egy kis bíró, ki, ha nem jó uton járunk, rögtön hallatja figyelmeztető szavát. Szózata figyelmeztet bennünket: Nem igaz, hogy te nagy ember vagy az emberek lelke téved, haszontalan ember vagy! Ájtatos hallgatóim! Elégedjete meg azon érvvel, hogy midőn az ilyen szájhős ember így tesz, nem meggyőződésből teszi, hanem mert a mai világban művelt embernek sem tartják, a ki nem istentagadó.

Csuda minden a világon, de nekünk nem csuda azért, mert szemünk megszokta. Egy kis magot az erdő talajába ültettek. Egyszer csak erjedni, rothadni kezd és új életet vesz az anyaföldből Isten mindenható ereje által. Hisz az ember is új életbe lép, midőn teste rothadni kezd! Kevés idő múlva a kis magból előtör az élet, lesz belőle a százados tölgy, mely daczol a viharral és égiháborúval. Vajon ez nem csuda? Nem, a mi szemünkben, mert már megszoktuk. Az lenne csuda, ha a fenyő, mely eddig a földben

volt, holnap fel-alá sétálna. Miért? Mer ilyet még nem láttunk. Mihelyt megszoknánk, ez sem lenne többé csuda. Hát csuda, hogy az állat sétál? hogy az ember, vad állapotából megszelidítve, teherhuzásra, szállítás-vetésre felhasználja, műveli vele a földet? Az persze csuda lenne, ha egyszer csak gyökeret verne lába a földbe!

Csuda minden esemény, mit látunk, a mit tapasztalunk. Az Isten ma ép úgy tesz csudákat, mint azelőtt. Látjuk például a sok bucsujáró és kegyhelyet, mint Lourdes, Radna stb., hol az isteni kegyelem folytán naponta oly sok ember nyeri vissza testi és szellemi képességeit. A lourdesi csudákról angol szakorvosok kijelentették, hogy ezek valóban csakis Isten mindenhatósága által történhetnek, mert olyan betegek gyógyulnak meg egy pillanat alatt, kiknek életét az orvosi tudomány mai magas álláspontja mellett sem tudta megtartani. És hogy mindezen csudák Lourdesban valósággal megtörténtek, több szakember vallomása után fölvevett, hiteles jegyzőkönyv bizonyítja. Csuda tehát minden évben van és az egyház sohasem fogja nélkülözni a csudákat, míg Krisztus igaz egyháza lesz.

(Folytatása következik.)

Ezen sorok félremagyarázhatlanul adják értésünkre, hogy az esztergomi főegyházmegyei kormányzatában Vaszary alatt ugyanazon bajok hounsodtak meg, melyeket Schuster Konstantin püspök kormányzata léptetett életbe sok igazságtalanság s még több elkeseredés mellett a váci egyházmegyében, s melyeknek egyik tünete volt az ismeretes csongrádi levél is. A különbség csak az, hogy itt Schuster Konstantin elfogultságával maga csúálja a bajt, Esztergomban pedig mások csúálják a Vaszary neve alatt. A mi mindenesetre sajnálatos dolog mind a két alakban, mert hol keressen akkor jogot, igazságot, méltányosságot és emberszeretetet a halandó, ha még az egyházi főméltóságoknál sem találja fel azt?

Ime az esztergomi kormányzatban véres katasztrófára vezetett a helytelen kormányzat, melyből a mi kegyelmes Schuster püspökünk is levonhatná maga részére a hasznos tanulságot, mert mi az esztergomi bajokat a helyzethez viszonyítva, mégis csak az anyagi állapotnak tartjuk ahhoz a sérelemhez képest, mely a mi egyházmegyénkben a kötelező segélyezés megvonása által a szó szoros értelmében éhenkórászta tette a legszegényebb sorsú néptanítókat, káplánokat és plebánosokat csak azért, hogy a kegyelmes püspök ur évenként néhány ezer forinttal többet takaríthasson meg a maga hasznára.

A mi jó akaróink.

A lap kiadási jogát és az ezzel járó felelősséget, miként lapunk homlokán olvasható, tisztelt kiadónktól átvettük. Ezen különben lényegtelen változást fontos okok tették szükségessé, melyekre nézve tisztelt olvasóinknak némi felvilágosítással kívánunk szolgálni.

Lapunkat Szilber János addigi szerkesztő urtól múlt évi október végén vettük át, még pedig azon czélból, hogy általa hatékonyabban szolgálhassuk azon zászlót, melyre Csongrád népének érdekeit irtuk fel jelszóul.

A küzdelem elég hevesen indult s abból sajnos, a személyi okokat sem lehet teljesen kizárni.

A helyzet tisztázása végett el kellett mondanunk oly tényeket is, melyeket tisztelt ellenfeleink, kivált ott a megyeházán, nem szívesen hallottak.

Azért jóakaratu (?) gondoskodásukat, legkivált mióta a szerkesztés gondjait és felelősségét személyesen vettük át, kettőzött buzgalommal terjesztették ki működésünkre.

Ezen jó akaróink között kiváltképen kell tisztelnünk Csathó Zsigmond alispán urat, ki valóban lekötelező módon érdeklődik lapunk iránt.

Alig van számunk, melyben egy-két cikk, néha három is, ne iakriminálnának politikai (?) tartalma miatt. Mintha bizony nekünk akármi közünk is lehetne az országos politikához?

Különösen politikai tartalmu cikkeknél minősítették „Pártunk jövője“, „A függetlenségi 48-as Népkör“, „Még mindig a régi taktika“, czim alatt megjelent cikkeink, melyek kizárólag helyi és megyei dolgokkal foglalkoztak, mintha bizony a községi és megyei kormányzat a magas politika szférájába tartoznék?

Ismételve feljelentettünk tehát a szegedi sajtóbiróságnál, de az a bíróság soha sem a szerkesztőt, hanem mindannyiszor a kiadót vonta felelősségre s részben (?) kétszer vétkesnek is találta a kihágás vétségében.

Pedig Csathó Zsigmond ur sem ártatlanabb lapunk tartalmában, mint épen kiadónk Szilber János ur, a ki épen csak azt nyomatja ki a lapban, a mit a szerkesztőség kézirat alakjában a kezébe ad.

Azon oknál fogva tehát, mert az igaz ügyért nyílt homlokkal kívánunk küzdeni, s tetteinkért mindenkivel szemben egyedül kívánjuk a felelősséget viselni, átvettük a lap kiadási jogát s a vele járó felelősséget Szilber János urtól, hogy a kinek baja van a „Tiszavidék“-kel, ezentul számoljon velünk, mint a kit jogosan minden irányban egyedül terhelhet a felelősség.

Elismerjük, hogy mi nem értünk ahhoz a taktikához, melyet tisztelt jóakaróink ellenünk folytatnak, sőt nagy hiba részünkről az a leplezetlen őszinteség, melylyel zászlónk becsületéért harcolunk, de viszont épen abban van erőnk és bátorságunk, hogy nyílt, őszinte és becsületes törekvéseinknél fogva semmiféle leplezetetéstől sem rettegünk.

Tisztelt jó akaróink tehát ha szükségesnek látják, csak folytassák ellenünk a denuncziális nemes (?) mesterségét, minket az nem fog megtántorítani feladatunk teljesítésében. És igazán elzékenyedik lelkünk azon kegyes gondviselés láttára, hogy míg a mi lapunkban politikai cikkeknek minősítik a „Farsangi tréfa nagy böjtben“ czimű közleményt, addig ugyanazon czim alatt hasonló tartalmu cikk a „Csongrádi Lap“-ban nem volt politikai közlemény?

Ide jutott tehát a tisztelt alispán ur? Ilyen fegyverekkel véli hatalmát megvédeni?

Am tegye! de karakterének ezt a vonását mi valóban nem irigyeljük.

Pákulicz gazdálkodás.

Mióta a keresztény gőzmalom, gazdaközönségünk ezen sokat ígérő iparvállalata létesítettett, nyolcz év teit el az idő kerekén, hanem a vállalat még mindig nem bír kibontakozni a kezdet nehézségéből.

Pedig Nagypál Imre igazgató azon határozott ígérettel vette át az üzlet vezetését, hogy teljes erővel hozzálát ügyeinek rendezéséhez. E helyett azonban úgy bele bonyolította a malmot mindenféle perlekedésbe, hogy azoknak kimenetelét ez idő szerint még csak sejteni sem lehet.

Nekünk ugyan Nagypál Imre személye ellen egyáltalán nincs kifogásunk, de annál több észrevételünk van az üzlet körüli eljárására, mert az valóságos pákulicz gazdálkodás a részvényesek rovására.

Kezdte pedig ezt a pákulicz gazdálkodást azon, hogy mihelyt a választási mozgalmak megkezdődtek, a malomszemélyzet nagy részével beszegődött kortesnek a pákuliczok javára s ettől fogva pákulicz szellem uralkodik a malomban egész a mai napig.

A pákuliczok fejével szeret gondolni, és pákulicz tanácsal élni az igazgató ur a malomnak minden ügyében. Még a személyi dolgokat is úgy igyekszik megoldani, a mint a pákulicz szempontok kívánják. Mi annál visszataszítóbb, mert a malom végtére sem pákulicz üzlet, hanem közös birtoka a részvényes közönségnek pártkülönbség nélkül, kik szabadon követhetik meggyőződésüket a nélkül, hogy arra Nagypál Imre gőzmalmi igazgatótól szabadalmat kérnének.

Minél hatalmasabban nyilatkozik azonban a malom vezetésében a pákulicz szellem, annál fogyatékosabb az üzleti érzék és tapintat. Pedig bizony itt szeretnénk legjobban, ha az igazgató ur szájának képességével produktív tehetsége is arányban állana, mert ezt már a részvényesek is megköszönék.

Azonban mit tapasztalunk e tekintetben? Azt, hogy az igazgató ur csak napról-napra élőködik, mint szoktak az életterlen napszamosok s a malom jövőjét fejleszteni és megállapítani egyáltalán nem képes.

Avagy hol vannak azok az összeköttetések, melyeket az igazgató ur élelmessége a malom fölhalmozódott gabnakészleteinek számára teremtett?

Nincsenek azok sehol sem, mert ha a közönség nem volna ráutalva helyzeténél fogva a malom készleteinek fogyasztására, vagy a véletlen nem hozna olykor-olykor egy-egy kereskedőt, Nagypál Imre élelmességéből ott ehetné még a zsiszik a malom gabnakészleteit a magtárban.

Eneke az üzleti képteleuségnek tulajdoníthatjuk azt is, hogy az elmúlt ősszel az igazgató ur oly későn eszközölte a faüzlet részére való bevásárlásokat, hogy a jég miatt a fát leszállítani nem lehetett, hanem az egész télen át Szolnokon kellett azt külön díjazás mellett őriztetni. Itthon pedig el kellett bocsátani a zsidelykészítőket, mert nem volt a telepen egy harapásnyi zsidelynek való fa. Tehát épen akkor szünetelt a munka, mikor olcsó napszám mellett el kellett volna látnia magát az üzletnek a tavaszi időnyre elegendő mennyiségű anyaggal.

Az ily nyomoruságos faüzlet élére most odaállította az igazgató ur egy tapasztalatlan rokonát: Major Jánost, mert a keresztény gőzmalom maholnap csak az igazgató ur családjának és hozzátartozóinak lesz, a részvényesek rovására megélhetési eszköze.

Oda állította pedig abban a reményben, hogy ha nem is ért a kedves rokon az üzleti számításokhoz, majd megtanulja idővel, még pedig a részvényes közönség számlájára. Az fogja majd megfizetni a tandíját Major János tudatlanságának az általa okozandó károk által.

Teszi pedig ezt a pákulicz gazdálkodást az igazgató ur akkor, mikor bizonyítékaink vannak arra, hogy Major János, kiről megengedjük különben, hogy jóra való ács lehet, képtelen ily kiterjedt faüzlet vezetésére. Mikor más oldalról kitűnő szakerő állana rendelkezésére, hanem persze az a szakerő — — nem pákulicz.

A megcsappant jövedelmeknek oka és magyarázata tehát nem kizárólag rejlik a mostoha viszonyokban, hanem legalább fele részben rejlik az üzleti szellem hiányában és a pákulicz gazdálkodásban.

Az igazgató urnak főtörekvése volt eddig, hogy kövér osztalék által bekösse a részvényesek szeméit s mit sem nyom nála az, hogy a dus osztalék mellett május hóban már minden valószínűség szerint kölcsönnel kell az üzletnek gazdálkodnia.

Hanem ezt az állapotot, ha mindjárt évi 700 forinttal jutalmazták is érte az igazgató urat, soká birni nem lehet. A perek, adósságcsinálás és pákulicz gazdálkodás alapján támadják meg ezt az iparvállalatot, azért felelősség terhe mellett kötelesek abba a felügyelő bizottság és választmány még idejekorán belenézni, a mikor még lehet a bajon segíteni.

Malmos Dániel,
részvényes.

Habár kissé szigorunak találjuk a fent elöadott bírálatot, mégis szükségesnek véljük azt egész terjedelmében közölni, mert különben a részvényes közönségre nézve sok becses adatot foglal magában. Szerk.

Ujdonságok.

— **A Vaszary Kolos** hercegprimás élete ellen elkövetett merénylet Isten örökösége folytán leginkább azon oknál fogva nem sikerült, hogy a midőn látta Kohl Medárd titkár, hogy Csólics Mihály magából kikelve a távozó primás után akar rohanni, meghuzta a cselédségnek szóló cseugetyűt s magát a merénylet-re vetette. Mindketten a terem padlozatára zuhantak, miközben a merénylő késével őt szurást ejtett a titkáron és pedig kettőt a bordák között: kettőt a hasüregben, egyet a czombon. Szerencsére két ó-budai apácza várakozott az előszobában, kiket a primás az általa ígért segély átvétele végett rendelt magához. Ezek a zaj és dulakodás hallatára lármát ütöttek, mire a titkár szobájában idéző V a r g a J ó z s e f nevű budavárbeli káplán berohant a primás szobájába s a vergődő titkárt megszábadította a merénylőtől, kinek kezéből e közben a visszatért primás a kést maga ragadta ki, hogy újabb dőfést ne ejtessen. Azonközben a szolgák is megjelentek, kik a gyilkost átadták a rendőrségnek, a sok vérvetés miatt elájult titkárt pedig a pamlagra helyezték s Varga káplán legott rá is adta a feláldozást, mivel úgy látszott, hogy a szerencsétlen utolsó perceit éli. Később azonban magához tért s az előhívott orvosok bekötötték sebeit. Azt hiszik, hogy a titkár sebei nem életveszélyesek s így reménykednek felgyógyulásában. A primásnak a nagy izgalmakon kívül más baja nem történt. Szerencsés megmenekülése alkalmából hálaadó misét tartanak az esztergomi főegyházmegye valamennyi templomában. A primást üdvözlő táviratokkal halmozták el az ország minden részeiből. Még a takarékos váci püspök is küldött neki egy 30 krajczáros táviratot.

— **Tanulságos sajtó per.** Sima Ferenc országgyűlési képviselő urnak sajtóügyi tárgyalása volt e hó 6-án a budapesti sajtóbiróság előtt, melynek tárgyát a legutóbbi szentesi polgármester választás alkalmából kelt s a „Szentesi Lap“-ban megjelent két közlemény képezte. Ezeknek egyike azt állította a panaszos Tasnády polgármesterről, hogy arcbőre vastagabb a bivalybőrénél, hogy ily körülmények közt elvállalja a polgármesterséget. A másik pedig, hogy ez a zsandárszuronyos választás szégyenfeltja Szentes városának, tehát Szentes népe törülje azt le magáról. Az esküdtzéki bírák a bivalybőrben nem találtak se rágalmas becsületsértést, azért a vád sulya alól Sima Ferencet egyhangulag fölmentették. Ellenben a szégyenfeltban becsületsértést láttak s annál folytán Sima Ferencet 100 frt fő és 50 frt mellék büntetésben marasztalta el a bíróság. Kötelezte továbbá a 173 frtban megállapított eljárási költségek megfizetésére is. A „Szentesi Lap“ azonban azt írja, hogy neki meg ér annyit azon körülmény, hogy az esküdtzéki bírói ítélettel hivatalosan konstataálta, mikép csakugyan bivalybőr vastagsága a Tasnády polgármester arcbőre állásába történt visszahelyeztetése daczára is. **Mi** azonban nagyon tanulságosnak tartjuk ezen sajtóügyi tárgyalást 1, mert akkor pályázik ilyenképen a pákulicztábor Sima Ferencz vagyonára, mikor a béke helyreállítása van kiadva jelszónak. **Hát** ilyen uton kétségtelenül helyre fog állani a békekesség? **2.** Mert a bíróság Tasnádyknak megengedte az erkölcsi tanuk alkalmazását maga mellett, míg Sima Ferencztől feltűnő módon minden bizonyítási eszközt megtagadott. **3.** Mert ezen eljárásnál Kiss

Zsigmond és Bányay József tehát a szelidebb természetű pákulicczok, no meg Stammer Sándor voltak Tasnády erkölcsi tanui. Fekete Márton és a Mátéffiak, meg Mikecz Ödön csak azért nem voltak, mert hir szerint lekésték a vonatról. Ha tehát a szelidebb lelkű pákulicczok is így buzgolkodnak a béke helyreállításán (?), ha valaha ez irányban komoly reményeket tápláltunk volna is, ki kellene abból ezek után ábrándulnunk. Azért valamint eddig nem tartottuk, ugy ezentul még kevésbé tarthatjuk a béke helyreállításának hangoztatását másnak, mint porhintésnek a világ szemébe.

— **Elítélt párbajozók.** Párbajvétség miatt állottak a budapesti törvényszék előtt e hó 11-én Sima Ferencz országgyűlési képviselő és Lipcsei Ádám a „Nemzet“ című kormányparti lap belmunkatársa. A párbajra, mely egy év előtt történt, azon körülmény szolgáltatót okot, hogy Sima Ferencznek valami peres ügye lévén a szegedi törvényszék előtt, a „Szegedi Híradó“, melynek akkor Lipcsei volt a felelős szerkesztője, azt írta felőle: hogy „hiába járja végig Sima Ferencz az ország valamennyi törvényszékét, becsületét nem fogja helyreállítani soha.“ E miatt Sima Lipcseit párbajra hívta ki, melyet azonban Lipcsei nem fogadott el azon ürügy alatt, hogy Simának elintézetlen becsületbeli ügye van s e miatt nem párbajképes. Sima azonban nem hagyta annyiban a dolgot, hanem ügyét becsületbíróság elé vitte, mely Károlyi István gróf elnöklete alatt kimondotta, hogy Sima becsületéhez gavallérság szempontjából szó nem férhet s így ő párbajképes. Erre a verekedés igen enyhe föltételek alatt karddal történt meg a Fodor-féle vívóteremben Budapesten s abban Lipcsei karján könnyű sebet kapott, úgy, hogy Sima a párbajeredményét nevével ezen lakonikus táviratban jelezte: Lipcseit varrják, én pedig Komjátival (országgyűlési képviselő) megyek sörözni! A vétség ügyében most mondott a törvényszék ítéletet, s a fenforgó enyhítő körülmények figyelembevételével Simát 14 napi, Lipcseit pedig 3 napi államfogházra ítélte. Mivel pedig ezen ítéletben mind a királyi ügyész, mind pedig az érdekelt felek megnyugodtak, az ítélet legott jogerőre emelkedett.

— **Nevezetes bíróválasztás** volt e hó 10-én községünkben. Herke Ferencz lemondott bíró helyét kellett betölteni. Azonban nem lévén a választókról hiteles névjegyzék összeállítva, az ellenzék e hó 9-én délután tartott népes értekezletén abban állapodott meg, hogy a törvény szabványai nem lévén betarthatók, nem vesz részt a bíróválasztáson. Réti Ferencz főszolgabíró azonban a választást ennek daczára megtartotta, melyen a 3600 választó polgárból 83-an vettek részt, a törvény által megszabott formások betartásáról azonban szó sem volt. A főszolgabíró tehát a választást 9 órakor egy öblös szónoklattal megnyitván, kijelentette, hogy ámbár joga volna hármas kijelöléssel élni, ebbeli jogáról lemond s a választókra bizza a jelölést. Mire megindult a találgatás s aközben id Piroška István, Csemegi Antal, Mészáros Károly, Lantos Antal másod bíró, sőt még Szögi Pál tőkegazda nevét is hangoztatták. Szavazásra aztán a főszolgabíró két nevet tűzött ki, t. i. Piroška Istvánét és Szögi Pálét, mire a szavazás hiteles névjegyzék nélkül eszközöltetett is és Piroška István 81, Szögi Pál pedig 2 szavazatot kapott. De a jelöltek mindketten az ellenzék árnyalatához tartozván, a főnnebb érintett megállapodásnál fogva egyik sem jelent meg a gyűlésen. Réti Ferencz tehát deputációt

küldött a megválasztott Piroška Istvánhoz, ki azonban aggkorára való hivatkozással a választást nem fogadta el. A főszolgabíró tehát a nélkül, hogy hivatalos tudomást szerzett volna Piroška István elhatározásáról, új választást reudelt el, melyen Lantos Antal eddigi másod bíró választatott meg egyhangulag bírónak. **Azt** halljuk azonban, hogy a furcsa választás fölebbezéssel fog megreparáltatni.

— **Bírói minősítvény.** Tisztelt kollégánk a „Csongrádi Lap“ mult számában a bírói állás betöltéséről czikkezvén, bírói minősítvény tekintetében azon elvet állította fel, hogy legyen a bíró vagy okos, tanult ember, ki a maga lábán tud járni s nincs szüksége a jegyző vezetésére; vagy buta, tanulatlan ember, ki engedelmes eszköze legyen a jegyzőnek, de tudálékos semmi esetre se legyen, mert az a legveszedelmesebb. Sem mi kifogásunk sincs ugyan a felállított minősítvény (?) ellen, de mégis kérdezzük tisztelt kollégánktól, hogy véleménye szerint a megválasztott bíró ur melyik minősítvény alá esik?

— **Pásztorok felfogadása.** Mint mult számunkban jeleztük, e hó 9-én délelőtt a községházánál a pásztorok felfogadása végett birtokossági közgyűlés tartatott, melyen lármajuk és rendezavarásukkal különösen kitétek magukért Blázsik Pál és Pap István ismert jó firmák, kiket azonban a gazdaközönség a megszegyenítésig kinevetett. A gyűlésen az elnök legelőbb is bemutatta a birtokossági választmány által javaslatba hozott feltételeket, melyekhez a pásztorok megválasztatását kapcsolni kívánja. Mint-hogy e föltételek a gazdaközönség igényeinek minden tekintetben megfelelnek, azokat a birtokosság egyhangulag elfogadta. A pásztorok választása is minden nagyobb nehézség nélkül végbement és felfogadtattak ökörsordásnak: Káta István, az öreg baromhoz: Gál János, a szűzbaromhoz: Szemerédi Gábor, csikósoknak pedig Benke János és Maszlag Imre.

— **Három érdekes irat.** E héten a fővárosi lapokban három, igen érdekes irat volt közölve. Az első Tasnády Antal szentesi volt polgármestertől ered, s mint távirat szószerint így hangzik: „Szentes város mai közgyűlésén (ápril 12-én. Szerk.) Tallián Béla főispán távirati rendelete alapján tárgyalatott egy, állítólag általam Tallián Béla főispánhoz a Szentes város polgármesteri állásról benyújtott lemondásom tudomásul vétele és elfogadása. Addig is, míg ezen ellenem elkövetett, hallatlan erőszakoskodás dolgában a törvényes uton jogorvoslást keresnék, határozottan és nyiltan kijelentem, hogy én Tallián Béla főispánnál nevezett állásról való lemondásomat soha sem szóban, sem írásban be nem nyújtottam. Tasnády Antal polgármester.“ A másik, szinte távirat, így szól: „Alispán Szentes. Felhívom, hogy Tasnády Antalnak a polgármesteri hivatalt 24 óra alatt adja át és 48 óra alatt a városi közgyűlést hívassa össze, melyen csupán Tasnádyknak előttem és ön előtt bejelentett lemondása tárgyalható. Tallián főispán.“ A harmadik alispáni átirat Burián Lajos szentesi helyettes polgármesterhez, mely azt mondja: „Felkérem helyettes polgármester urat, hogy a közgyűlést azonnal hívja össze, melynek Tasnády Antal polgármesteri hivataláról való lemondása lehet a tárgya. Dr. Csató alispán.“ Tehát Tasnády, mikor menesztetik, végső erőlködésében a főispánra és alispánra akarja a hazugság vádját hártatani? Már ehhez csakugyan arcbőr kívánatik.

— **Betegsegélyző egyesület.** A minisztérium által minden iparos segéd és tanoncra kötelező betegsegélyző egyesület sok vajadás után megalakult városunkban, és május hó 1-vel megkezdte működését. Felhívjuk tehát iparosaink figyelmét, hogy segédjeiket és tanonczaikat — mielőtt az egyesület megkezdéné működését — a helybeli ált. ipartestületnél bejelenteni el ne mulasszák.

— **Cognac.** Évekkel ezelőtt azon nézetem volt a nagyközönség, hogy Cognacot — ezen kitünő élvezeti és gyógyított — csak Franciaországból lehet beszerezni. A mióta azonban gróf Keglevich István utódai promontori Cognac gyára kiváló gyártmányait forgalomba hozza, a fogyasztók mindinkább arról győződtek meg, hogy francia gyártmány behozatala teljesen szükségtelen. Nevezett gyár 1882-ben alapított s a monarchiában a legnagyobb és legjelentékenyebb. E gyár a cognacgyártás terén nagy érdemeket szerzett, nemcsak az által, hogy soliditásával és versenyképességével végleg megdöntötte amaz előítéletet, mely a belföldi termény iránt ugyanunk, mint a külföldön is uralkodott.

— **Kikelet.** A főváros nyilvános terei ismét ünneplőt öltöttek, még pedig ezuttal ujszerűt. A minden tekintetben haladás embere, Ilseman főkertész e tavaszon jáczint és tulipánokkal ültette be az egész Erzsébetter és a többi terek virágrondelláit és e hagymásnövények most készülnek fejteni megragadó szinpompájú virányukat, mely virány csakugyan dícséri mestereit, úgy a főkertészt, valamint a Mauthner magkereskedő czéget, e szép virágu hagymák szállítóját. A csoportokat hatalmas keretként gyönyörű bársonyszerű üde-zöld pázsit övezi, melynek magvát, valamint eddig 15 éven át, úgy ez évben szintén a hirneves Mauthner Ödön czég szállította, mely czég ez irányban is utólérhetlent nyújt.

CSARNOK.

Születés napodra.

Mit adjak néked e nap kedvesem?

Tán drága ékszer? kincset? de ez nincs

[nekem,]

Ninc mit adnék e nap emlékeül,

Melyre ha gondolsz, szived föllekcsül.

Kedves virágaim mind elvesztém,

Egy virágom van csak, ez is hervadt szegény,

E hervadt virágot, árva szivem,

Ha elvállalod ezt néked szentelem.

Gondozd e virágot kedves lányka,

S hogy lássék szép kezdednek ápolása,

Forró szerelemre, virulásra,

Ébressze föl éjszemed fényugára.

S háladijul fogadd el szent hevét,

A tiszta, hű szerelmet, mely érted ég;

Az éghez csak érted száll imája,

Hogy teljesüljön lelked édes álma.

Hogy ez életben, e nagy Saharán,

Kedves lányka légy te boldog igazán,

Pótolja a kincset szived erénye,

Ami jót az ég ad, halmozzon el véle.

S fogjon el öröm emléken a napnak,

Mélyen szerelmes szived nekem adtad;

Hisz szeretet, szerelem ad boldogságot,

Ez teremt itt lent tündér szép világot.

N. Déri József.

Az öreg koldus.

— Irta: Szentkereszt Tyadar. —

(Folyt és vége.)

Pesten nősültem meg. Nóm német eredetű leány volt. Midőn a szabadságharc kitört én is fegyvert fogtam hazám szabadsága mellett. Kezdetben Damjanich hadtesténél harczoltam a rácok ellen a Bácskában, később Bem apóhoz kerültem Erdélybe. Részt vettem az erdélyi összes nagyobb csatákban. Nagy-Szebennél az ellen kardja emlékül homlokomon egy kardvágást hagyott, mely még most is itt van.

A világosi gyászos fegyverletétel után besoroztak az osztrák hadseregbe, tizenkét hosszú évre. És anélkül, hogy Nemes Pannou, birtokomon hagyott nőmtől bucsut vehettem volna, Itáliába Veronába vittek.

Itt minden pillanatban ki voltam téve az osztrák altisztek gunyjának. És miért? Egyedüli vétkem az volt, hogy hazám szabadságáért fegyvert fogtam.

Nagy bűn volt ez uram abban az időben.

A szolferinói gyászos ütközetben, mint súlyosan sebesült az ellen kezébe kerültem, hol elfürészelték jobb lábamat. Oh mennyit kellett szenvednem!

Fél év mulva két görbe botot adtak a kezembe és elkísértek az osztrák határszélre. Az osztrák katonai hatóság pedig mint fegyver alá alkalmatlant egy utlevéllel szélnek eresztett.

Pénz nélkül, gyalog tettem meg az utat Nemes Pannig. Négy hónapi utazás után elértem szülőföldemet.

Szeptember hónap közepe táján volt az idő, midőn este nyolcz óra után elértem kicsiny falunkat. Csöndes volt minden, úgy látszott, hogy kiveszett tiz év alatt a magyar nóta, mert tiz év előtt még ilyenkor vig dal hallatszott az utcákon. Most csak egy-egy kutya vakkantott egyet-egyet zörgésemre.

Kémelve néztem körül hazám táján... Istenem! mi más lett az egészen... Alig lehet rá ismerni.

Az ablakból viláosság jött kifelé, Csendesen oda léptem s benéztem. Egy katona-tisztült a szobában s egy könyvben lapozgatót. Nemsokára egy nőjött be s körülmította a katona fejét és kopasz homlokát megcsókolta. A nőben hitvesem ismertem fel!

Oh mint szerettem volna, ha a csatában hallok meg, legalább nem kellett volna ezt megérem. Isszonyu kin dult kebelemben.

Boszut forraltam a nyomorultak ellen.

A hasadó hajnal ott virradt rám az ablak mellett.

Ugy nyolcz óra felé az udvarról kardcsörgés hallatszott. Az én várva-várt katonám lépett ki a kis kapu ajtón. Hah!... nyomorult! s egy pillanat alatt, mint sebzett orosz lány ragadtam torkon s vastag botommal kivertem lelkét...

A lármára kijöttek a szolgák; de már csak urok kiszenvedt tetemét huzhatták ki alólam.

Kijött az én hűtlen feleségem is. Hogy megismert-e nem tudom, de arra emlékszem, hogy ő kiabálta, hogy kötözzenek meg.

Nem ellenkeztem; könnyen megkötözhettem.

Egy év mulva a bíróság gyilkosságért halálra ítélte, de a halálos büntetést a fölség kegyelem útján husz évi börtönrre változtatta át.

Köszönöm az ilyen kegyelmet, inkább százszoros halál, mint egy ilyen kegyelem.

A husz hosszú évet Illaván töltöttem ki. Azt mondják becsületes rab voltam és szófogadó.

Kiszabadulásom után vissza se mentem többé, még a táját is elkerülöm.

Mennyivel lenne nekem edesebb a halál, mint ez a nyomorult élet. Megölhetném magamat, de nem teszem. Hitvány por, féreg vagyok, nem avatkozhatom az Isten golyába. Hiszen most is azért ver, mert megelőztem büntető kezét...

Ez fáj nekem uram, csupán ez... Hogy az ebet reám uszítják és kidobnak egyes házakból azt föl sem veszem.

Itt bevégezte az öreg elbeszélését s azután fogta kalapját s könnyezve ment tovább, hogy újra, meg újra mondja el az ajtó előtt, egy kis darab száraz kenyérért az Ur imáját.

Egy hét mulva a tanyák között egy megfagyott koldus holttestére akadtak. Én a koldusban az öregre ismertem.

Igy végezte be a szegény hazájáért szenvedő ember életét.

Ápít-ler.*

Alolított tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy Csongrádon saját házamban állandó

mérnöki irodát

tartok, úgy helyben, mint vidéken bármiféle felmérési, birtok kiigazítási és birtok eldarabolási vázlatrajz, továbbá bármiféle lejtmezési, száraz és vízepítészeti mérnöki munkalat teljesítésére, nemkülönben építkezési tervek és költségvetési előirányzatok elkészítésére, valamint költségvetések felülvizsgálatára, husz évi tapasztalat után, pontos és jókivitelű szakértelemmel vállalkozom.

Ludrovai Tóth István,

Csongrádvármegye tiszteletbeli, Arad szabad királyi város nyugdíjazott okleveles mérnöke.

Nemzeti Baleset- és Munkásbiztosító Részvénytársaság Budapest.

Az első hazai biztosító társaság, mely kizárólag baleset- és munkásbiztosításokkal foglalkozik.

1.000.000 korona teljesen befizetett alaptőke.

A Nemzeti baleset- és Munkásbiztosító Részvény társaság.

Elfogad baleset elleni biztosításokat halál esetére, állandó és mulékony munkaképtelenség esetére és pedig:

I. egyénekenkénti biztosításokat a hivatásszerű foglalkozás közben vagy azonkívül ért balesetek ellen.

II. Mindennemű baleset biztosításokat száraz földi és tengeri utazások tartamára;

III. Csoportos baleset-biztosításokat;

IV. Szavatossági kötelezettségek biztosítását

A Nemzeti Baleset- és Munkásbiztosító Részvénytársaság baleset biztosításokat 18—60 életévek között a biztosítandók nemére való tekintet és orvosi vizsgálat nélkül a legutányosabb díjak mellett eszközöl.

Több évi biztosításoknál a társaság rendkívüli előnyöket nyújt.

Példa:

Egy ügyvéd, bankár, irodahivatalnok, kereskedő,

tanító, pap, szerkesztő díjtétele az I. kockázati osztály szerint a következő biztosításokért és pedig:

5,000 korona után halál esetére á 0.50^{0/00}

— korona 2.50. 15,000 korona után állandó munkaképtelenség esetére á 0.70^{0/00} = ko-

rona 10.50. 5 korona naponkénti kártalanításért ideiglenes munkaképtelenség esetére á korona 1.40 7.

A biztosításnak egy évre való kötése esetén korona 20.— fizet, a biztosításnak 5 évre való kötése esetén (évi díjfizéssel) évenként korona 18.— fizet, a biztosításnak tiz évre való kötése esetén (évi díjfizéssel) évenként korona 16.— fizet.

A Nemzeti Baleset- és Munkásbiztosító Részvénytársaság.

Elvállalja továbbá szerényebb anyagi viszonyok közt élő egyének, mint tisztviselők, segédhivatalnokok, kisiparosok, munkások, stb. életbiztosítását csekély heti díjfizetésekkel.

I. Halálesetre élethossziglan tartó díjfizetéssel

II. Halálesetre korlátolt tartamu díjfizetéssel; III. Halál- és élet esetére korlátolt tartamu díjfizetéssel; IV. Gyermekek (szülési) biztosításokat korlátolt tartamu díjfizetéssel.

Példa: Egy 30 éves egyén az I. táblázat szerint 20 fillér (10 kr. heti díjért) biztosíthat halál esetére 316 korona (158 frt) tőkét, 40 fillér (20 kr) heti díjért 2-szer 316 632 korona (316 frt) tőkét, 60 fillér (30 kr) heti díjért 3-szor 316 948 korona (474 frt) tőkét, 1 korona heti díjért 5-ször 316=1580 korona (790 frt) tőkét.

Bővebb felvilágosításokat a prospectusok nyújtanak, melyek a társaság igazgatóságánál, továbbá az Első Magy. Ált. Biztosító-Társaság, a Bécsi biztosító társaság és a Magyar-Francia biztosító részvénytársaság minden ügynökénél — mint a Nemzeti Baleset- és Munkásbiztosító Részvénytársaság képviselőinél — kapható és kívánatra bárkinek ingyen és díjmentesen megküldetik,

* Az ezen rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

A legmagasabb kitüntetésekert nyert és legélénkebb keresletnek örvendő

COGNAC

Gróf Keglevich István,
PROMOTOR,

(mely gyár az osztrák-magyar-monarchiában a legnagyobb és legjelentékenyebb)
eredeti töltésű palackokban kapható

Bagossy József, — Szabados Mihály kereskedőknél Csongrádon.

KNUTH KÁROLY

műszaki irodája és gyára.

Budapest, VII ker. Szövetség-utca 13 sz.

Elvállal és berendez:

Légszesz és vízvezetéseket.
Szivattyúkat minden célra, vízszállító kasokat.
Szivattyú telepeket járgány, légszesz-gőz-és vízmotor hajtással.
Városok, gyárak, kastélyok, lakóházak stb. vízzel való ellátását.
Minden rendű központi fűtéseket, állami nyilvános és magán épületek részére.

Szellőztetéseket.
Gőz, köd és zuhany fürdőket.
Szárítókat, bármily célra.
Legjobb rendszerű closeteket.
Vas és kőgyagy cső csatornázásokat.
Gőzfürdő és gőz mosókonyhakat.
Szűrő és fertőtlenítőket.
Természetes légszesztelepeket.
Köszén és olaj gázgyárakat.

KŐAGYAG CSÖVEK NAGY VÁLASZTÉKBAN RAKTÁRON.

Berendezett telepekről a legjobb elismerések.

Költségvetéseket készséggel készít.

4-52

Kotzó Pál

GÉPÉSZMÉRNÖK

Budapest, Üllői-ut 18. szám a.

Ajánl 2 1/2, 3 1/2 és 4 lóerejű

SZÖGEC SÉPLŐKÉSZLETEKET

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

SINES GÖZSÉPLŐKÉSZLETEKET.

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal árpahéjazóval és választóhengerrel

Fa és szénfűtésű és eredeti szalmafüttő

GÖZMOZGONYOKAT.

Továbbá R. GARRETT & SONS felülmulhatlan 40 0/0 tüzelőanyag megtakarító.

Kompond gőzmozgonyokat.

legjobbnek elismert bradfordi önműködő amerikai kévekötő aratógépeket. Eredeti amerikai szénagyűjtőit 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált rúddal. Sorvető- és szórva-
vető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Kedvező feltételek!

Jutányos árak!

WALLA JÓZSEF
cementáru-gyára, építési
anyagok raktára
Budapest, VII., Rottenbiller-ut. 13.

Raktárt tart:
KERÁMIT-LAPOK
KELHEIM-LAPOK
METTLACH-LAPOK,
TERRACOTTA-LAPOK,
KŐFEDÉLPÉP,
TÚZÁLLÓ TEGLÁK,
KEMÉNY-TRÁKVÁ-
NYOKBÓL stb.

Vállalkozik:
GRANIT-TERÁZÓ,
BETONPROZÁSOK,
CSATORNÁZÁSOK,
SZŐKÖNYUTAK,
SZÉKMENT-LAPOK és
MOZAIKLAPOKKALI
KŐVEZÉSEK
elkészítésére stb.

Gyárt raktára a
gátenaul Portlandi
cement és vízhat-
lan mész-gyárak.

A magyar általános

köszénbánya - részv. - társulat

Budapest, V., bálvány-uteza 8.

ajánlja a t. cz. gőzmalmoknak, szeszgyáraknak
és egyéb iparvállalatoknak valamint eséplőgép
tulajdonosoknak kitűnő minőségű

akna, koczka és darabos szenét

ozenteri és királdi bányából

legjutányosabb áron,

egész kocsirakományokban, minden állomásra szállítva.

4-6